

Районний та регіональний етап
VI Київської відкритої олімпіади з лінгвістики
1 і 2 грудня 2018 р.

Розв'язки задач

Українська мова (молодші та старші класи)

У підрядній частині речень обох груп наявний займенник, який граматично може стосуватися до двох різних іменників, перерахованих у головній частині речення.

У групі 1 займенник у підрядній частині речення відноситься радше до першого з двох іменників. Так, у реченні 3 завеликою була кішка, а не коробка, бо кішка в коробці не помістилася.

Натомість у групі 2 займенник у підрядній частині речення змістово відноситься радше до другого іменника з головної частини. Скажімо, у реченні 2 сумно було скоріше Дмитру, бо саме його була потреба розвеселити.

Відповідь:

- 9) «Я краще вдягну **куртку**, ніж **сорочку**, бо **вона** тепліша» — група 1.
- 10) «**Наталка** обрала **ручку**, а не **лінійку**, тому що **вона** фіолетова» — фіолетовою могла бути як ручка, так і лінійка (і навіть Наталка), тож речення не можна віднести до жодної з груп.
- 11) «**Торт** не влізе у **пакет**, бо **він** замалий» — група 2.
- 12) «Дитина більше любить **помідори**, ніж **банани**, бо **вони** червоні» — група 1.

Подібні неоднозначні речення використовують для Winograd Schema Challenge — тесту машинного інтелекту, запропонованого вченим з Університету Торонто.

Шипібо (молодші та старші класи)

Приголосний розпочинає новий склад тоді й лише тоді, коли після нього йде голосний.

Утім, розбиваючи слова на склади, можна міркувати й інакше.

Наголос у мові шипібо падає на другий склад, якщо він закритий (закінчується на приголосну), інакше наголошеним є перший склад. Відповіді наведено нижче.

рó.но	‘змія’	а.мíн	(вид гризунів)
á.па.ші.ро	‘хамелеон’	мин.ціс	‘ніготь’
нóн.ті	‘каное’	па.ра́н.та	‘банан’
ó.ші	‘худий’	ниш.ніш	(вид птахів)
нó.ко.а.на.ні	‘зустрілися’	ха.кóн	‘хороший’

Давньоанглійська та кастильська мови (молодші класи)

Структура речення давньоанглійською: *підмет — присудок — додаток*.

Структура речення кастильською: *підмет — додаток — присудок*.

Дієслова:

Давньо-англійська	Кастильська
drīf-	empuj-
ġesēċ-	busc-
hȳd-	ocult-
hyrd-	envalenton-
hysc-	insult-
wæcn-	levant-

Займенники-підмети:

Давньо-англійська	Закінчення дієслова	Кастильська	Закінчення дієслова
iċ	-e	yo	-o
þū	-est	tú	-as
þū ond iċ	-aþ	tú y yo	-amos
ġē		vosotros	-áis
ġē ond A		vosotros y A	
hē	-eþ	él	-a
hēo		ella	

Займенники-додатки:

Давньо-англійська	Кастильська
mē	me
þē	te
ūs	nos
hine	lo
hīe	la

Відповіді до завдання 1:

Давньоанглійська			Кастильська
Ġē ond hēo hȳdaþ mē.	1	h	Vosotros y ella me ocultáis.
Ic hȳde hīe.	2	b	Yo la oculto.
Hēo drīfeþ mē.	3	d	Ella me empuja.
Hē hyrdeþ ūs.	4	c	Él nos envalentona.
ƿū ond ic ġesēcaþ hīe.	5	e	Tú y yo la buscamos.
Ġē ġesēcaþ hine.	6	g	Vosotros lo buscáis.
Hēo hysceþ þē.	7	a	Ella te insulta.
ƿū wæcnest mē.	8	f	Tú me levantas.

Відповіді до завдання 2:

Кастильська		Давньоанглійська
Ella nos busca.	9	Hēo ġesēceþ ūs.
Vosotros y él me insultáis.	10	Ġē ond hē hyscaþ mē.
Tú la empujas.	11	ƿū drīfest hīe.

Відповіді до завдання 3:

Давньоанглійська		Кастильська
Hē wæcneþ mē.	12	Él me levanta.
Ic hyrde þē.	13	Yo te envalentono.
ƿū ond ic hȳdaþ hine.	14	Tú y yo lo ocultamos.

Переклади речень українською:

- 1) Ви й вона переховуєте мене.
- 2) Я переховую її.
- 3) Вона штовхає мене.
- 4) Він заохочує нас.
- 5) Ти і я шукаємо її.
- 6) Ви шукаєте його.
- 7) Вона ображає тебе.
- 8) Ти піднімаєш мене.
- 9) Вона шукає нас.
- 10) Ви й він ображаєте мене.
- 11) Ти штовхаєш її.
- 12) Він піднімає мене.
- 13) Я заохочую тебе.
- 14) Ти і я переховуємо його.

Казахська мова (молодші та старші класи)

Словник:

Слово	Переклад
ағаш	дерево
адам	людина
ана	мама
ғарыш	космос
дәптер	зошит
ертегі	казка

Слово	Переклад
жігіт	хлопець
көйлек	сукня
мектеп	школа
мұғалім	учитель
оқулық	підручник
туысқан	родич

Голосні діляться на дві групи: *а, ы* (умовно — тверда група) та *е, і* (умовно — м'яка група).
Форми слів творяться за допомогою приєднання суфіксів, описаних нижче.

Творення множини — суфікс **(т/л/д)(а/е)р**:

- *т*, якщо останній звук попередньої основи — глухий приголосний;
- *л*, якщо останній звук попередньої основи — голосний або *р*;
- *д*, якщо останній звук попередньої основи — носовий приголосний;
- *а*, якщо останній голосний попередньої основи з твердої групи;
- *е*, якщо останній голосний попередньої основи з м'якої групи.

Творення форми *від* (для істот) / *із* (для неістот) — суфікс **(т/д/н)(а/е)н**:

- *т*, якщо останній звук попередньої основи — глухий приголосний;
- *д*, якщо останній звук попередньої основи — голосний або *р*;
- *н*, якщо останній звук попередньої основи — носовий приголосний;
- *а*, якщо останній голосний попередньої основи з твердої групи;
- *е*, якщо останній голосний попередньої основи з м'якої групи.

Творення присвійної форми — суфікс **(ы/і/нуль)(м/ң)**:

- *ы* після приголосного, якщо останній голосний попередньої основи з твердої групи;
- *і* після приголосного, якщо останній голосний попередньої основи з м'якої групи;
- *нуль* (нічого) після голосного;
- *м* для першої особи;
- *ң* для другої особи;
- якщо останній звук попередньої основи був глухим приголосним, він стає дзвінким.

Якщо слово має кілька суфіксів, вони приєднуються в такому порядку: множина, присвійність, вихідний відмінок (*від/із*).

Завдання 1.

Слово	Переклад
жігіттер	хлопці
мұғалімдер	учителі
дәптерім	мій зошит
мектебің	твоя школа
ертегіден	з казки
дәптерлер	зошити
оқулықтан	з підручника

Завдання 2.

Вираз	Переклад
мами	аналар
від мами	анадан
дерево	ағаш
твій підручник	оқулығың
мій родич	туысқаным
з космосу	ғарыштан
зі школи	мектептен
підручники	оқулықтар
моя сукня	көйлегім
сукні	көйлектер
школа	мектеп

Завдання 3.

Вираз	Переклад
від моїх людей	адамдарымнан
від твоїх хлопців	жігіттеріңнен

Тайська мова (старші класи)

Цифри:

nueng	1
song	2
sam	3

si	4
ha	5
hok	6

chet	7
paet	8
kao	9

Утворення назви хвилин від 11 до 19: **sip-U**, де *U* — назва цифри в розряді одиниць.

Утворення назви хвилин від 31 до 59: **T-sip U**, де *T* — назва цифри в розряді десятків, а *U* — назва цифри в розряді одиниць. Для чисел 21...29 на позначення двійки в розряді десятків замість **song** вживають **yi**.

Добу поділяють на чотири частини, для яких використовують особливі позначення:

Проміжок	Позначення
від 0 години до 6 години	ti ____
від 6 години до 12 години	____ mong chao
від 12 години до 18 години	bai ____ mong
від 18 години до 24 години	____ thum

Спочатку називають години, підставивши у прочерк кількість годин, які пройшли з початку відповідної частини доби; далі — хвилини. Хвилини називають числівниками, окрім випадку, коли це рівно 30 (півгодини): тоді кажуть **khrueng**.

Завдання 1.

Час		Назва
2:30	c	ti song khrueng
19:47	d	nueng thum si-sip chet
13:16	h	bai nueng mong sip-hok
21:13	a	sam thum sip-sam

Час		Назва
7:26	g	nueng mong chao yi-sip hok
11:45	b	ha mong chao si-sip ha
17:39	e	bai ha mong sam-sip kao
4:08	f	ti si paet

Завдання 2. Очевидно, слова *soeng* та *ji* кантонського діалекту китайської мови споріднені з тайськими словами **song** та **yi**, що в різних контекстах позначають число 2; отже, значення цих слів — *два* або *пара*.

Завдання 3 і 4.

Назва	Час
sam mong chao sip-song	9:12
ti nueng si-sip hok	1:46
bai si mong sam-sip song	16:32

Час	Назва
20:30	song thum khrueng
5:28	ti ha yi-sip paet
15:17	bai sam mong sip-chet